

kerheds- og samarbejdsspørgsmål, der vil kunne åbne vej for på længere sigt at videreudvikle mulighederne for et samarbejde mellem Øst- og Vesteuropa.

De nu påbegyndte forhandlinger mellem fællesmarkedet og EFTA-landene må også bedømmes i relation til hele den europæiske situation. Den udvidelse af fællesmarkedet, som nu forberedes, vil ikke medføre nye modsætninger mellem Øst- og Vesteuropa, men må tværtimod ses som en af vejene til et mere omfattende samarbejde. Regeringen vil fortsat aktivt medvirke i bestræbelserne for at bringe de europæiske lande nærmere til hinanden og dermed befæste afspændingen mellem Øst og Vest og fjerne de unaturlige skillelinjer, som har præget Europa i efterkrigsårene.

Set ud fra Danmarks placering i Europa har forholdet mellem de nordiske lande selvsagt en væsentlig betydning. På Nordisk Råds session i februar i Reykjavik kunne der konstateres enighed mellem de fire nordiske landes regeringer om udformningen af NORDEK-traktatudkastet. Iværksættelsen af et nordisk økonomisk samarbejde på dette grundlag ville have betydet et afgørende skridt i Nordens historie. Som bekendt meddelte den finske regering umiddelbart inden traktatens undertegnelse, at Finland ikke var i stand til at undertegne i den foreliggende europæiske markedssituation.

Fra dansk side beklager vi, at det ikke lykkedes at gennemføre NORDEK-traktaten. Under disse omstændigheder er det af så meget større betydning, at de nordiske lande sideløbende med den europæiske markedsudvikling bevarer og styrker det nordiske samarbejde. Regeringen har i forhandlingsoplægget over for fællesmarkedet understreget, at man ønsker at fremme en fortsættelse og videre udbygning af det nordiske samarbejde, ligesom vi har understreget håbet om, at alle de implicerede lande vil vise vilje til at finde løsninger, således at de betydelige resultater af EFTA-samarbejdet og samarbejdet mellem de nordiske lande kan fastholdes.

På statsministermødet i Trondheim den 6. august i år bekræftede statsministrene de nordiske regeringers vilje til en styrkelse af det nordiske samarbejde. Det er vigtigt, at man forpligtede sig til gensidige orienteringer og konsultationer under forhandlingerne med fællesmarkedet. Det er imidlertid mindst lige så vigtigt, at man nu alvorligt stræber efter at klarlægge de områder i det nordiske samarbejde, hvor den udtalte velvilje kan omsættes i praksis.

Der findes felter, hvor man allerede nu kan forberede iværksættelsen af et udvidet nordisk samarbejde uden at afvente resultatet af forhandlingerne i Bruxelles. Det drejer sig om samarbejdet inden for kulturliv, uddannelse, forskning og produktudvikling. Dette vil blive drøftet videre på et møde i København den 2. november mellem statsministrene og Nordisk Råds præsidium.

Forhandlingerne om dansk medlemskab sammen med Storbritannien, Norge og Irland indledtes den 30. juni i år. Det danske forhandlingsoplæg er som i 1967 baseret på, at Danmark kan tilslutte sig de europæiske traktater, de senere trufne beslutninger i fællesmarkedet samt planerne for dets videre udvikling. Fra dansk side vil man søge opnået, at en eventuel overgangsperiode bliver så kort som muligt og af samme varighed i industri- og landbrugssektorerne.

På grund af de særlige naturgivne forhold på Færøerne og Grønland har regeringen fremhævet, at man ønsker at forhandle om hensigtsmæssige særordninger for disse to områder.